

Etkinlikler - Özetler

Kamu Borçlanması ve Bank-ı Osmanî-i Şahane

Christopher Clay

Bu araştırmanın temel konusu, 1875'teki iflas ilânının öncesi ile hemen sonrasında 1881'de Düyun-u Umumiye'nin kurulmasına kadar geçen sürede, Osmanlı'da kamu borçlanmasıdır. Araştırma, devletin, 1863'te devlet bankası olarak kurulan Bank-ı Osmanî-i Şahane'den kredi sağlama konusundaki beklentilerini değerlendirerek başlıyor. Banka kurucularının, sahip oldukları imtiyazlarla elde edecekleri fırsatlara ilişkin beklentilerinden de söz ediliyor. Daha sonra, her iki tarafın da nasıl hayal kırıklığına uğradığı ve bunun iki taraf arasında nasıl bir ihtilafa dönüştüğü ele alınacak. Banka, hükümetin beklediği ölçüde kısa vadeli mali destek sağlamak konusunda isteksizdi. 1860'ların ortaları ile 1870'lerin başları arasında, hükümet bir dizi önemli mali projeyi kendi devlet bankası yerine, rakip bankalara vermişti. Bank-ı Osmanî-i Şahane, 1873'ten sonra, özellikle kendisine tanınan imtiyazlarının genişletildiği 1874-1875 yılları arasında, kamu borçlanmasında daha önemli bir rol oynamıştır.

Fakat, hükümetin iflasıyla bir kez daha geri çekilmek zorunda kalan banka, ancak 1877 Savunma Kredisi'nin (Türk-Rus Harbi harcamalarında kullanılması amaçlandığı için bu adı almıştır) yarattığı özel koşullar nedeniyle tekrar eski görevini üstlenmiştir. Dönemin son yıllarında, Bank-ı Osmanî-i Şahane, devletin borçlanma ihtiyacına ancak sınırlı bir ölçüde cevap verebilmiştir. Araştırmanın sonuç bölümünde, savaş ve savaşı izleyen umutsuzluk yıllarında, bankanın İmparatorluğun ayakta kalması konusunda ne kadar önemli bir rol üstlendiği gösterilmektedir.